"היהודי" הנצחי חי וקים/
המשך מעמ' 7 »

בפולין. דבריו עוררו קול מחאה, למרות שהבנו שכנציג רשמי של משרד החוץ הישראלי הוא אינו יכול להתבטא אחרת. עם זאת, ראינו בדבריו סוג של הטעיה. אכן, ברמות הגבוהות והרשמיות בפולין יש הצהרות בגנות האנטישמיות, אבל בשטח היא רוחשת ללא הפסק. אסור לנו להחביא את האמת הזו. חייבים לעמוד על המשמר ולהתריע. אחת הדרכים להילחם באנטישמיות היא עידוד חקיקה פרלמנטרית נגד התופעה בכל מדינה בה היא מתגלה. ובאירופה כולה היא מתגברת דווקא בשנים האחרונות. אחרי הסיור הקשה במחנות ההשמדה המרכזיים בפולין, פרשת התבליט האנטישמי בקרקוב קישרה אצלי ואצל רוב חברי המשלחת, באופן הכי מוחשי שאפשר, בין עבר להווה. ראינו שלא מדובר רק בהיסטוריה..."

כולה עונג/המשך מעמ' 7 »

לאכסניית פוריה כבר חשו החברים קשר אמיץ שהחל להתהוות בינם לבין הנוף. באכסניה שמחו נוסעי האוטובוס לפגוש את חברי הקהילה שהגיעו ברכבם. יחד חוו כולם שבת קהילתית, שלדברי המשתתפים, הייתה "כולה עונג". החברים ביקשו לברך, באמצעות ביטאון הקהילה, כל מי שתרם להצלחה הרבה של האירוע שכבר הפך למסורת. המשפחות שבאו לאירוע ייצגו את כל שכבות הגיל בקהילה. דברי תורה מאלפים נאמרו מפי יגאל סבג, הרב יחיאל וסרמן ומיכל נוי (חידוש מרענן שיזמה ההנהלה: השמעת דבר תורה לכלל הקהילה מפי אישה). המשתתפים דיווחו שרמת החדרים והקולינריה היו מעולים. אלי ארנפלד ("ארני"), אלעזר יפה, חנה בן כוכב, איילת סקסטין ושאר החברים בוועדת התרבות, ראויים לכל שבח על ארגון למופת והקפדה על קוצו של יו"ד.

יוכבד אורון ומיכל פרישטיק

שהשמחה במעונם זר ברכות למזל טוב

ברכות להולדת נינים/ות ● ליוליה איזקס להולדת נין ונינה ● למשפ' קוטנר שמעון להולדת הנין ● לסימה פישלר להולדת הנכדים והנין
ברכות להולדת נכדים/ות ● למשפ' קופפר להולדת הנכדים התאומים ● למשפ' זיו להולדת הנכד ● למשפ' וסרמן הרב אברהם ונאוה להולדת הנכד ● למשפ' וסרמן הרב יחיאל ורינה להולדת הנכד ● למשפ' לקריץ להולדת הנכד ● למשפ' וקנין להולדת הנכד ● לברקת בלום ומשפחתה להולדת הנכדה **ברכות לבר-מצווה** ● למשפ' אברך לבר המצווה של הנכד ליאב ● למשפ' קליק לבר המצוה של הבן אביב ● למשפ' מאירסדורף לבר המצווה של הנכד ● למשפ' בורשטיין לבת המצווה של הבת הדר ● למשפ' נאור לבר המצווה של הנכד ● למשפ' סהר לבת המצווה של הבת שני ● למשפ' בלומנפלד רבקה לבר המצווה של נתנאל פרומוביץ (הנכד של ר' שמעון בלומנפלד ז"ל) ● למשפ' איזביצקי לבת המצווה של הנכדה ● למשפ' פרנקל לבת המצווה של הבת רחל **ברכות לנישואין ואירוסין** ● למשפ' נוי דבורה ונחמיה לנישואי הבת מורן ● למשפ' שפטלוביץ לנישואי הבן דניאל ● למשפ' ונדרולדה לנישואי הנכדה

ברכות ותודות ברכות לחברנו ד"ר עמיחי שינפלד עם צאת ספרו "לרוץ מהלב" ● חיים זר-כבוד ביקש למסור תודות לכל החברים שדאגו לשלומו לרגל הניתוח ברגל. בריאות ואריכות ימים.

לאלדן בהצדעה/ המשך מעמ' 5 »

אילן כלכלה ומינהל עסקים. במקביל סיים את המכללה לביטוח בת"א וקיבל רישיון מורשה בכל ענפי הביטוח. אביו הכשיר אותו בדרכו המיוחדת. כשנה לאחר פטירתו, ארגן את המשרד מחדש וחבר לשותפים עסקיים חדשים. כיום ממוקם המשרד בפתח-תקווה ויש בו 25 עובדים. אלדן נשוי לעדית ואב גאה לשלושה: אילה, דרור, וליאור.

על אף שעבר לגור ברמת גן, הוא ממשיך להיות חבר הקהילה. "בית הכנסת שלנו מיוחד במגוון האנושי; אני מרגיש בו מאוד בבית. כשאני מביט סביבי, אני נתקל תמיד באבא או אמא של מישהו שלמד איתי. בכיתה שלי היו הרבה ילדים מהרצוג: פינקל, פורת, בר-שלום, איזביצקי, לבנברג, טיפנברון, סינגר, פריד, שטרסברג, שינברג, לנדנר, פומרנץ ועוד. אפשר להרגיש שאנשים נתנו לבית הכנסת מליבם וממרצם באהבה במהלך השנים. אני מקווה שחברי הקהילה ישכילו גם בעתיד להירתם ולתרום מזמנם, מניסיונם לקהילת בית הכנסת על מנת שנשמור יחד על מקום כל כך מיוחד".

יוסף סגל ויוסף ארגמן

תנחומים

לגב' טובה פומרנץ על פטירת אמה ● למשפ' לביא ודנציגר על פטירת חברתנו איילה ● למשפ' רבינוביץ' ושינפלד על פטירת האם, חברתנו עטרה רבינוביץ'

בקהילה

מסכת יום העצמאות

בליל יום העצמאות שודרגה הרמת הכוסית המסורתית. חברי הקהילה התכנסו ב"בית אהרון" סביב מזנון ישראלי עשיר, ואחרי ברכת "לחיים" ומנת פלאפל, הציגו ילדי הקהילה, בהדרכתן של ציפי סבן וחנה בן כוכב, מסכת מלווה בסרטונים על דרכה והישגיה של המדינה ב-65 שנותיה. צמד נגנים סיפק ליווי מוסיקלי מהנה.

על אבי "המוסד"

במוצאי יום ירושלים, במסגרת הבמה ליהדות ורוח ע"ש חברנו אורי וקסלר ז"ל, התארח בקהילתנו דב שילוח ונשא הרצאה מרתקת על הקמת שירות הביון הישראלי "המוסד", שאביו, ראובן שילוח, היה ממקימיו ושימש כמפקדו הראשון. את הערב הנעים בשירה בציבור חבר הקהילה פרדי ברק, שסחף את הקהל בשירי ירושלים.

חדר העיון נפתח לציבור

בשעה טובה, לאחר שנוספו רכישות חדשות ומעניינות לחדר העיון, הוא יעמוד מעתה לרשות הציבור מדי שבוע ביום שלישי בין השעות 16:00 ל-18:00. זוהי הזדמנות לגברים ולנשים כאחד להיעזר במגוון הספרים המצוי בו בשעות שקטות שבהן אין בו פעילות אחרת.
תודה לחברותינו ציפי זר-כבוד וברברה ברקוביץ' שנטלו על עצמן את הפעלת החדר בשעות אלו.

חידוש ליל שבועות

הנהלת הקהילה החליטה השנה לגוון את אופן הלימוד בליל שבועות. השיעורים התמקדו בסוגיות אקטואליות ובנושאי הלכה, רפואה ואתיקה.
השתתפו: רב הקהילה, אברהם וסרמן וחברי הקהילה ד"ר עודד שוירמן, סגן מנהל מחלקת ילדים בבית החולים "שנייידר"; ד"ר אביעזר ויס, שעמד בראש המכללה האקדמית גבעת וושינגטון; ד"ר עמי שינפלד, מנתח לב בכיר בבית החולים "תל השומר"; עו"ד גידי פרישטיק, יו"ר הקהילה והרב עמירם סבן. בזכות הגיוון נותרו חברים רבים עד תפילת ותיקין.

חודש בחודשו

בטאון "**גבורת מרדכי**" בית כנסת ומרכז קהילתי תורני

בס"ד כ"ז בתמוז - תשע"ג // גיליון **269** // רח' הרצוג 32 גבעתיים // gvuratmordechai@013net.net // www.gvurat-m.org

מערכת: חנה בן כוכב, יוסף ארגמן, איילת סקסטין, אפרת סהר, מיכל פרישטיק, יהודה תשובה **צלמת:** רינת טואיטו **עיצוב:** אורלי אליאס

על סובלנות, סגנון וחורבן הבית

הנצי"ב תולה את חורבן הבית ביחס הבלתי ראוי שנהגו "צדיקים וחסידים עמלי תורה" במי שחשדו כי איננו נוהג כדעתם ביראת השם. כינו אותם "צדוקי" ו"אפיקורס". היום הכינויים הם: "רפורמי", "חפיפניק" ו"לייט". כאן טמונה, חלילה, ראשית החורבן ● **דעה**

- ד"ר אביעזר ויס -

ימי בין המצרים, יחד עם ההתרחשויות סביב בחירת הרב הראשי, ובעיקר הסגנון המלווה אותן, מחזירים אותנו שוב אל דבריו הבוטים והחד-משמעיים של הנצי"ב בהקדמתו לספר בראשית. הנצי"ב תולה את חורבן הבית כולו ביחס הבלתי ראוי שנהגו ה"צדיקים וחסידים ועמלי תורה" בימי הבית השני ש"חשדו את מי שראו שלא נוהג כדעתם ביראת השם שהוא צדוקי ואפיקורס, ובאו על ידי זה... לכל הרעות שבעולם עד שחרב הבית". התנהגות כזו, קובע הנצי"ב, "גורם חורבן הבריאה והריסות יישוב הארץ". הדברים מטרידים ואף מחרידים, כיוון שגם בתוך ביתנו היום נשמעים הכינויים הללו, ואם לא "צדוקי ואפיקורס", הרי "רפורמי", "חפיפניק" ו"לייט". וזה, כאמור, מביא לחורבן הבית הציוני-דתי ואף לחורבן קהילות ובתי ספר. כאשר הדברים נוגעים אלינו, אל המגזר שלנו ואל קהילותינו, החורבן מתחיל, לטעמי, בסגנון מעודן יותר. כאשר אומר אדם "אני רוצה חינוך תורני יותר" או "קהילה תורנית יותר" הוא מיד מוציא אל מחוץ לתחומו את אלו שדעתם אינה כדעתו ומעמיד אותם בבחינת "לא תורניים", כלומר, כאלו שמבחינה אמונית, מבחינה דתית, ואף מבחינה רוחנית, עומדים מתחת לרמתו שלו. כאן עולה שאלת הסובלנות. אני איני מסכים שיחתימו אותי בחותמת נחותה כיוון שציציותיי מוסתרות או כיוון ששרוליהן של בנותיי לא הגיעו עד מתחת למרפק. איני מסכים שיחתימו אותי בחותמת כזו מפני שאני מאזין לשירת נשים וצופה בהן בתיאטרון. אני איני מסכים להיקרא "לא תורני", זאת מפני שאני חי על פי התורה, אני לומד תורה והוגה בה, אף שאיני עושה זאת במתכונת המקובלת על קבוצה אחרת. התנגדותי לכך היא בסיסית

המשך בעמ' 2 »

ר' נפתלי צבי יהודה ברלין - הנצי"ב

הערת המחבר

הדוגמאות המובאות בהמשך הדברים אינן לקוחות דווקא מהמציאות של קהילת "גבורת מרדכי", אלא נלקחו מהתרחשויות שונות בחברה הישראלית, בקהילות דתיות - לאומיות ובבתי ספר ממ"ד. עם זאת אני סבור, לנוכח התפתחויות משמעותיות באופייה של קהילת "גבורת מרדכי", שיש לפתוח דיון רציני ומכובד בשאלות אלו, והדברים שלהלן עשויים להיות פתיחה לו.

ימי חשבון נפש

ימי בין המצרים הם תקופה של חשבון נפש חברתי. שאלות על איבה ומחלוקות, אחדות וסובלנות שוב עולות לדיון. כמעט תמיד הן גם אקטואליות. אנחנו עדים לפערים בין דורות ובין דעות לא רק בחברה הישראלית אלא גם בקהילתנו. חלק ניכר מגיליון זה מוקדש לפערים אלה - ולמאמצים לגשר עליהם. נמצא בגיליון שתי גישות לסוגיית הסובלנות אל מול דעות שונות בתוך אותו ציבור וגם נעמוד מעט על מצב היחסים בין הקהילה לבין שכניה. נציג את פעילות הדור הוותיק בהווה ואף נזכור את אלה שהלכו מאיתנו לאחרונה. נסקר את השבת הקהילתית שעמדה בסימן קירוב בין הדורות וכן נספר על אחד החברים הבולטים בקהילה, ששייך הן לוותיקים - מאחר שגדל כאן כילד - והן לדור ההנהגה החדש. ולוואי וגיליון זה יועיל להרבות הבנה ואחווה בינינו, ובזכות אהבת חינם נזכה לראות בבניין ציון וירושלים במהרה בימינו.

המערכת

על סובלנות, סגנון וחורבן הבית/
המשך מעמ' 1 »

ומהותית מפני שמנהג אבותיי בידי. אבי ז"ל היה תלמיד חכם ויראי שמים אמיתי שלא עשה דבר בלי להתייעץ עם רבו, דוד אמי, הרב יוסף צבי הלוי זצ"ל (אב"ד ת"א-יפו, ממלא מקומו של הראי"ה קוק בזמן שהותו בחו"ל, חתן פרס ישראל לספרות תורנית), ואם אמי ז"ל, בת למשפחה ירושלמית חרדית, הלכה בראש מגולה, ואם הוא שלח אותי לתנועת נוער בה בנות מופיעות בפני בנים, שרות ורוקדות - אין לי לומר שהוא "חיפף" במשהו או לא ידע הלכה. אם הרבנים מייסדי בית ספר "צייטלין" קבעו שלימודי התרבות הכללית - בכלל זה ספרות יוון ואירופה והגותן - חיוניים לעיצובו של שומר המצוות בן הזמן, שבנים ובנות יצאו יחד לטיולים, יקיימו מסיבות משותפות - ובכלל ינהלו יחד כל פעילות חברתית - איני מוכן לקבל את דעת האומרים שהם "לא ידעו שזה אסור", כפי שקראתי לאחרונה במכתב של חבר נכבד במועצת החמ"ד. הרבנים אנסבאכר, אוקס, שפירא, פרידלנדר, לאו ועוד רבים - ידעו גם ידעו, ופעולתם החינוכית הייתה לכתחילה ולא בדיעבד. גם הרב סולובייצ'יק הקים את ישיבת הרמב"ם בבוסטון בה לומדים יחד ילדים וילדות מגיל הגן עד גיל הנעורים לכתחילה ולא בדיעבד. כל אלו היו תלמידי חכמים מובהקים ויראי שמיים ללא ערעור. עבור אנשים כמונו - זוהי היהדות. אמונתנו בנכונותה הדתית של דרך זו אינה פחותה משל מי שמכנה את עצמו "תורני" או "אמוני". אנו עומדים על זכותנו ללכת בדרך זו בלי להתכנות בכינויים מעליבים. השאלה היא מה קורה אם מצטרפים לקהילתי בעלי דעות מנוגדות וקוראים לי לקבל אותם ואת דרכם בשם הסובלנות. הם מבקשים ממני, למשל, להסכים לכך שנשים לא תופענה עוד בפני חברי הקהילה הגברים בשיר ובמשחק, לצמצם בבית הספר הקהילתי את לימודי התרבות הכללית עד לאפס, לארגן פעילויות נפרדות לגברים ולנשים (מטעמי הלכה, לא מטעמי מגדר, שזו שאלה שונה) ועוד. האם ניתן לקבל זאת? בשם הסובלנות טוענים בדרך כלל שהתשובה חיובית, ולא היא. המושגים "פלורליזם" ו"סובלנות" אינם מלים שניתן לעשות בהן שימוש אקראי. היום כבר ידוע שהמושגים האלו הופכים בעייתיים כאשר נעשה בהם שימוש גורף. העמדה הקיצונית בכל צד, המקבלת אישור חברתי בשם ה"פלורליזם" או ה"רב-תרבותיות" יוצרת מה שמכונה בסוציולוגיה "אפקט

המשך בעמ' 4 »

לא לסגור דלתות

האם פלורליזם, דמוקרטיה וליברליות, פירושן כפיית דעה אחת על כלל הציבור?

תגובה לרשימתן של חנה בן-כוכב ואיילת סקסטין בביטאון האחרון

צילום: רינת טואיטו *דלתות בית הכנסת "גבורת מרדכי"*

אני מעריכה ומוקירה מאוד את חנה בן-כוכב ואת פעולותיה הרבות והמבורכות בקהילתנו ומחוצה לה. כמו כן אני מכבדת את איילת סקסטין. עם זאת, אני חולקת על דעתן, אותה הביעו בביטאון הקודם ברשימתן "טוב ויפה, אבל..." על ערב נשים שהתקיים אצלנו בחודש אדר. לי לא ידוע על החלטה שהתקבלה בשנים האחרונות, לערוך אצלנו אירועים רק אם הם מיועדים לנשים ולגברים בצוותא. בעבר בוודאי שלא התקבלה החלטה שכזו. אם ההחלטה התקבלה בוועדה כלשהי, הרי ראוי היה לעגן אותה במסגרת של אסיפה כללית. בקהילתנו, מיום היווסדה עד היום, יש חברים **מכל** גווני הקשת הדתית. לכן, ברור לי שהחלטה מעין זו לא הייתה מתקבלת. באותה מידה שבקהילתנו יש עניין לקרב אנשים מחוץ לקהילה, כך יש לכבד את רצונם של חברים לערוך מדי פעם אירועים נפרדים לנשים ו/או לגברים. אנו צריכים לקרב ולקבל לקהילה משפחות דתיות חדשות. ב"ה יש משפחות צעירות, שדרך החינוך שלהן ואורח חייהן הם בהתאם להלכה והן מחמירות עם עצמן. האם נתנה את קבלתן לקהילתנו בתנאים הנוגדים את השקפת עולמן ואורח חייהן? יש הרבה צעירים, בנים למשפחות ותיקות, שהינם בוגרי ישיבות או אולפנות וכד'. כיצד נקרב אותם עם החלטות מסוג זה? אנו צריכים לקרב אלינו משפחות מכל גווני הקשת הדתית ולא לסגור את הדלת בפני אף אחת מהן. החלטה שכזו, אם התקבלה, אין לה תוקף. לא ייתכן שמקום המכנה את עצמו: "בית כנסת ומרכז קהילתי **תורני**", יעביר החלטה שכזו. גם אני רכשתי כרטיס והשתתפתי באותו אירוע. אשמח להשתתף גם בעתיד באירועים המיועדים לנשים בלבד. (גם החילונים מקיימים אירועים לנשים בלבד, כי זה מיוחד, נעים, כיף, נחמד ושונה מאירועים מעורבים). האם הכוונה של פלורליזם, דמוקרטיה וליברליות, זה לכפות דעה אחת על כלל הציבור? לא. הכוונה היא לאפשר לכל דעה לבוא לידי ביטוי רעיוני ומעשי בתוך המרחב הציבורי, הקהילתי. זאת, בתנאי שהדעה תהיה תואמת את ההלכה היהודית. לא מספיק לדבר על אחדות ישראל, צריך קודם כל לקיים אותה על ידי אחדות בקהילה. אחדות איננה **אחידות**. באחדות יש גוונים שונים החיים בהרמוניה ובסובלנות האחד עם השני.

חנה שטרן
רכזת מועדון אחיעזר

"היהודי" הנצחי חי וקיים

בשוק של קרקוב, העיר הכי קרובה לאושוויץ, שוב מוכרים קישוטי קיר אנטישמיים* **עדות**

האם קיימת עדיין אנטישמיות בפולין? טלי ארגמן, חברת הקהילה וחברת מועצת העיר גבעתיים, שחזרה לאחרונה מסיור במחנות ההשמדה (מטעם ההסתדרות הציונית העולמית, המחלקה למאבק באנטישמיות) סבורה כי התשובה חיובית: "התופעה עדיין מושרשת עמוק, בעיקר בעם הפשוט", טוענת טלי. "מצאתי לכך ביטוי מוחשי בתבליט עץ שקניתי מספר שעות לפני חזרתנו ארצה, בשוק בקרקוב - העיר הסמוכה לאושוויץ. חשבתי שמדובר במזכרת חביבה, מה עוד שהיה כתוב עליה FORTUNA (מזל). בתבליט נראה יהודי מזוקן עם מגבעת, לבוש בבגד המסורתי ובתוך בטנו מטבע אמיתי. לא הבנתי את הכיתוב בפולנית. לכן ביקשתי מאריה גולן, איש "קול ישראל" שנלווה למשלחת, לתרגם לי. התרגום זעזע אותי. היה כתוב שם: "כדי שתהיה קופה בבית ושלעולם לא תיגמר, צריך יהודי בבית, הוא על הכסף שומר". וזה, להזכירנו, נמכר ליד תשלובת המוות הנוראית בהיסטוריה אושוויץ בירקנאו. "הראיתי את התבליט ליעקב חגואל, ראש המשלחת, שהוא גם מנהל המחלקה למאבק באנטישמיות בעולם. הוא היה מזועזע והחליט כי יגיב במכתב חריף לשלטונות הפולנים. זה קרה אחרי שיום קודם לכן נתקלנו בגרפיטי על קיר בית הכנסת העתיק בקרקוב, בו נכתב: 'יהודים החוצה'! אירוע זה עורר כעס מסוים כלפי שגריר ישראל בפולין, משום שבערב הראשון שלנו בוורשה, בארוחת הערב לכבודנו, הוא טען נמרצות שכיום אין אנטישמיות

המשך בעמ' 8 »

"סבא גן" לא למד בגן

צילום: רינת טואיטו *יוסי מרקוביץ עם ילדי הגן*

חברנו יוסי מרקוביץ' נולד בדרום-אפריקה, עבד במשרד הביטחון, באל-על ובהייטק, ומאז פרישתו הוא מקדיש את זמנו למשחקים חינוכיים עם ילדי הגן. "התפקיד שלי הוא לעשות להם כיף", הוא אומר. המחזור הראשון שלו מ"גן תמר" כבר חגג בר-מצווה

"לא למדתי בגן ילדים", אומר יוסי מרקוביץ (82), מוותיקי "גבורת מרדכי", ומי שמוכר בכינויו "סבא גן". "נולדתי בקייפטאון באזור של כושים ולא היה גן מתאים". במקום זאת אמו העסיקה אותו בבית ולימדה אותו לסרוג גרביים, צעיפים וכובעים לחיילים הדרום אפריקאים שלחמו באירופה בשנות מלחמת העולם השנייה."לא היו לה בנות, אז היא לימדה אותי", צוחק יוסי. המיומנות שרכש אצל אמו סייעה לו, ללא ספק, להמציא משחקים מיוחדים לילדים בהם נדרשים חשיבה יוצרת וזריזות ידיים.

"סבא יוסי", כפי שמכנים אותו הילדים, היה חבר תנועות הבונים ובני-עקיבא ועלה ארצה ב-1951, בהיותו בן 20. "הייתי ציוני", הוא מחייך. בארץ הצטרף לחבריו בקיבוץ שלוחות ובזכות יכולת טכנית מולדת עבד כאינסטלטור של המשק. בשנת 54' יצא לשליחות בת שנתיים בדרום-אפריקה והפיץ את דבר ישראל בקרב הקהילות היהודיות החמות. חלק משומעיו אף עלו ארצה. עם שובו חזר לקיבוץ, אבל אחרי 10 שנים עזב "בגלל שלא היו בנות פנויות". בגבעתיים גר בבית יוצאי דרום-אפריקה ליד קולנוע "שביט", והתקבל לעבודה במשרד הביטחון כמקשר בין משלחות הרכש של משרד הביטחון במדינות שונות לבין מפעלים ביטחוניים בארץ. תפקידו הבא היה בחברת אל-על, בה עבד 32 שנה כמנהל המינהל ההנדסי ופרסומים טכניים. בתפקידו זה היה ממונה על 17 עובדים. אחר כך עבד 7 שנים בחברת הייטק אמריקאית. בגיל 72 פרש ומאז הוא עם ילדי הגן. יוסי מלא רעיונות למשחקים המפתחים את החשיבה ואת המיומנויות האחרות. את רוב המשחקים יצר בעצמו (אחד מהמשחקים מכר ל"אל-על" עבור נוסעים משועממים). ברשותו כתבי הוקרה רבים ובהם תעודות משני ראשי העיר האחרונים. היום הוא מתרכז בגנים החדשים שנבנו לאחרונה בשכונתנו והילדים כרוכים אחריו. "בוגרי המחזור הראשון שלי מ'גן-תמר' כבר קוראים בתורה", הוא מתמוגג. לא פעם הם והוריהם פוגשים בו ברחוב ונזכרים בחיוך גדול בימים ההם. כיום הוא עובד בשני גנים. אחד מהם - ברמת גן.

ב-69' נשא לאישה את דבורה, עובדת סוציאלית שניהלה מחלקה בעיריית בני-ברק והיום מתנדבת ב"עזר-מציון" בכתיבת סיפורי חיים ואף כותבת בביטאון גמלאי רמת-גן. לבני הזוג נולדו שלושה ילדים "וארבעה נכדים", שגם הם נהנו, ועדיין נהנים, מכישוריו של יוסי ומאהבתו הרבה לילדים. "עד מתי?" הוא שואל, ועונה: "כל עוד יעמוד לי כוחי וירצו אותי..."

י.א.

על סובלנות, סגנון וחורבן הבית/
המשך מעמ' 2 »

אדווה". היא מתפשטת לכל מקום שהעמדה המתונה נסוגה ממנו. דוגמה פשוטה לכך ניתן לראות בכך שההפרדה בין גברים לנשים בתחבורה הציבורית התחילה בשכונות החרדיות בשנות התשעים של המאה הקודמת והתפשטה משם, ללא חוקים, אלא על פי דינאמיקה חברתית, לקו 400 ולקווים אחרים שבהם נוסעים חרדים יחד עם חילוניים. המושגים "פלוריזם" ו"סובלנות" כשמדובר על עם, על חברה או על קהילה, משמעותם היא קבלה הדדית. סובלנות, אם לתאר אותה על פי הדוגמאות שהבאתי, פירושה המעשי הוא שמי שמדיר רגליו מהופעת נשים בפני גברים, לדוגמא, ישתתף בפעילות הקהילתית גם אם היא תכלול הופעה כזאת, ולהיפך - מי שהופעת נשים בפני גברים היא חלק מתרבותו ואמונתו, ישתתף בפעילות נפרדת, אם יזמה כזאת הקהילה. כך גם לגבי ההתעניינות בנושאים שחברי הקהילה מתעניינים בהם ועורכים אירועים הקשורים בהם. מחויבותו של אדם כלפי חברתו כוללת התעניינות במה שמעניין את חבריה. קהילה אינה תכנית כבקשתך.

הבעיה היא, כמובן, שהאיזון שתיארתי אינו יכול להתקיים בפועל. זה יאמר: איני משתתף עקרונית באירועים בהן מופיעות נשים, וזה יאמר: איני מוכן עקרונית שבקהילתי יודרו גברים מאירועים חברתיים. במקרה זה איננו מדברים על סובלנות אלא על פונדמנטליזם משני הכיוונים, ועל יצירת "אפקט אדווה". מבחינה אתית לא ניתן לקבל מצב בו אחד אומר: "על פי עקרונותיי איני יכול להשתתף בפעילות כזאת או אחרת" מבלי שתינתן גם למי שדעתו מנוגדת לומר אותם דברים. אבל אם יינתן לשני הצדדים להתבטא כך, אנחנו מקבלים, למעשה, שתי קהילות מפוצלות, המאוחדות רק באופן טכני ורדוד. האמרה הידועה "אחדות אינה אחידות" נכונה מאד, אבל משמעותה היא קבלת האחר וצעידה משותפת אתו, ולא עמידה מנגד. איך אפוא יש לנהוג כשהסובלנות אינה יכול להתגשם כיוון שההדדיות אינה אפשרית? נראה שאז יש לנקוט בכלל הפשוט: "המשנה - ידו על התחתונה". שינוי באופיים של קהילה, של בית ספר, של חבורה, מחייב, מבחינה אתית, רוב מיוחס, ודאי לא דעת מיעוט שתיכפה על הרוב. אבל הסגנון בשעת חילופי הדעות והמחלוקות צריך להישאר אחיד: מכובד ומכבד, שאם לא כן - עלול להיחרב הבית.

הצמד: יחזקאל פרנקל (משמאל) ופרדי ברק

בין שירים לתפילות

יחזקאל פרנקל בן הקהילה והמוסיקאי פרדי ברק נפגשו ב"גבורת מרדכי" לגמרי במקרה. ההיכרות הובילה לידידות קרובה בין המשפחות. לאחרונה אף נולד רעיון למופע משותף בשם "סיפורים ללב ושירים לנשמה"

צעד מפתיע נולד ב"גבורת מרדכי": יחזקאל פרנקל, שגדל בשכונה, והמוזיקאי פרדי ברק, חבר חדש בקהילתנו המתמחה בשירי ארץ-ישראל ובארגון מופעים נוסח "חיים שכאלה". סיפר יחזקאל : "עם פרדי ואתי ברק אנו צועדים יחד מהרגע שעל מושבי ב'גבורת מרדכי' התיישב אדם שחבש כיפה מהסוג שחובשים-לכבוד-בית-הכנסת. זה קרה לפני כשנה וחצי. ביקשתי ממנו, בעדינות, לעבור לכיסא הסמוך. כשהגיע בני, ביקשתי מ'הזר', אם לא קשה לו, לזוז עוד מושב אחד. אבל כשהוא שאל: 'סליחה, קריאה בתורה זה הערב או מחר', הבנתי שיש פה סיפור שדורש יחס אחר. ביקשתי מבני להתחלף איתו במקומות. הרי לשם כך בדיוק הגענו לכאן.

"לאחר התפילה מצאנו נושא משותף לשיחה בתחום המומחיות שלו - זמר עברי. כעבור שבוע או שבועיים פרדי ורעייתו אסתר כבר התארחו אצלנו לשבת. לאחר מכן, הצטרפו ללימוד עם בעלי תשובה המתקיים באמצע השבוע. אחר כך אתי צלצלה וביקשה עזרה ב'השלמות ציוד' יהודי בסיסי. בתוך כחודשיים הם כבר התקנאו בלימוד בביתנו וביקשו לייסד כזה 'גם אצלנו'. ואכן, הלימוד הזה התקיים בביתם חודשים ארוכים עד לאחרונה, כשאסתר ילדה".

פרדי ברק פתח השנה את ערב "יום ירושלים" באולם בית אהרון. זו הייתה הופעתו הפומבית הראשונה בפני קהל גדול בקהילה והוא סחף את הציבור בשירי ירושלים. פרדי נולד בבלגיה ועלה עם הוריו באמצע שנות ה-50', בהיותו בן שלוש. המשפחה התיישבה בתל-מונד. בתיכון הקים עם חבריו להקת רוק ובצבא שירת בצוות הווי סדנאי השריון . אחר כך למד הוראת מוסיקה בסמינר למורים ע"ש לוינסקי ועבד כמורה למוסיקה בתיכון בית-ברל. שם גם החל בארגון מפגשי שירה בציבור והיה מנהל מוסיקלי של חבורות זמר בשרון. ב-1995 פגש את אהוד מנור. יחד הופיעו מאות פעמים במופע משותף בשם "אין לי ארץ אחרת". בהמשך חלק מופעים משותפים עם נורית הירש, נתן יונתן, חיים חפר, חיים גורי, יורם טהרלב, דודו ברק ועוד. במקביל שימש פרדי גם כמנהל אישי וכמשווק המופעים. הוא מספר: "תוך כדי כך שאלתי את עצמי: מה הריצה המטורפת הזאת? לאן כל זה מוביל אותי?"

יחד עם רעייתו אסתר, שגדלה גם היא בבית חילוני, מצא עצמו מתקרב לדת ולמורשת. כמי שהכיר את בני הנוער בבתי הספר בהם לימד והופיע, נחרד מהבורות של הדור הצעיר בכל הנוגע ליהדות ולערכים. בקהילת "גבורת מרדכי" גילו, לדבריו, "עולם קסום ומרתק מלא יופי ורוחניות". כיום הם חברים בקהילה ומשתתפים בפעילויותיה.

מוסיף יחזקאל, העומד בראש מכון "קורות" לתיעוד בעל-פה של קורות עם-ישראל בדורות האחרונים: "הבית החם שלהם - בית של זוג רוחני - מלא ספרי יהדות ומשרה אווירה רכה ונעימה. כל מרחבי המקצוע של פרדי ניבטים מהקיר. בחג הסוכות האחרון שוב התקיים בסוכתנו לימוד משותף בכתבי רבי נחמן, ואחריו - ערב שירה עם משתתפי ומשתתפות הלימוד. פרדי, שהפיק את הערב, הביא עמו גם ציוד איכותי ומקצועי. זה היה ערב נפלא שהשאיר טעם של עוד".

בעשור האחרון, לצד מפגשי השירה, עורך ומפיק פרדי אירועים בסגנון "חיים שכאלה" - או כפי שהוא מדגיש "סיכום ביניים". האירוע מפגיש את המשפחה והחברים הקרובים עם סיפור חייה של הדמות לה מציינים יום הולדת או יום נישואין.

יוסף ארגמן

לאלדן, בהצדעה!

חברנו אלדן מידן הועלה לאחרונה לדרגת סא"ל בגַיס הצפוני

אלדן מידן (46), מזכיר עמותת "גבורת מרדכי", הועלה לאחרונה לדרגת סא"ל (מיל.). את הדרגה העניק לו אלוף גרשון הכהן, ותיק אלופי צה"ל (בעבר בחור ישיבה ליטאית) המשמש כמפקד הגיס הצפוני. את הדרגה לכותפת הימנית השחילה אמו, חברת קהילתנו זהבה מידן.

אלדן משרת כאיש מילואים בגיס הצפוני זה כשלוש שנים. קודם היה סמג"ד (סגן מפקד) גדוד חי"ר. כיום הוא בעל תפקיד חשוב באג"מ הגיס. הוטל עליו לבנות ולהטמיע נהלי עבודה של תורת לחימה. התו"ל אושר לפני כשנה על ידי מפקדת זרוע היבשה של צה"ל ומופץ כיום כנוהל עבודה מסודר לכל אוגדות הגיס. בתוקף תפקידו מגיע אלדן לרוב תרגילי האוגדות ("רץ למילואים בשמחה, מספר ימים בכל חודש"). תפקידו: לבקר, לחנוך, לתאם ולענות על שאלות מקצועיות. חשוב לו גם הקשר האישי עם המפקדים: "אם נידרש למלחמה, אוכל להכיר מול מי אני עובד בכל אוגדה ואוגדה ומה אני יכול לצפות ולדרוש מהם בעת לחימה".

אלדן הוא איש רב פנים: בעל חגורה שחורה בקראטה (בוגר קורס מדריכי קראטה בווינגייט); צולל מעמקים מוסמך (דייבמאסטר); צלם תת-ימי; מתנדב במדים במשטרה ("להילחם בתאונות הדרכים"); מנהל משרד ביטוח עם 25 עובדים; אבא לשלושה ילדים ומקדיש זמן רב לתפקידו בביתו במילואים עבר קורס מפקדי פלוגות ושרת 20 שנה באותו גדוד. תחילה היה מ"פ ("התפקיד אותו הכי אהבתי") ואחר כך סמג"ד. בשנת 2010, בהייתו בן 42, עבר לשרת באג"מ הגיס הצפוני. בין לבין למד בבר-בית הכנסת. לפני כ-10 שנים החל לארגן ולמחשב את העליות ועד היום הוא מכין מדי שבת את העליות במניין המרכזי. במקביל, שימש בתפקידים שונים במועצה ובהנהלת בית-הכנסת ובהם יו"ר ועדת כספים.

כיצד הוא מסתדר עם העומס? אומר אלדן: "התמרון בין העבודה והבית, ובין הנושאים האחרים שלקחתי על עצמי, יוצר כל הזמן גיוון ואיזון, אם כי לא תמיד קל לעמוד בכל המשימות. זה מצריך תכנון לוח זמנים. מזל שבמילואים אני יודע את התכנית מראש". הוא נולד בגבעתיים וגדל בתל גנים. אביו, איתן ז"ל, בעלים של משרד ביטוח, היה דמות חיקוי עבורו. אלדן למד ב"אמונים". זוכר לטובה את המורות המנוחות לאה זיסהולץ ואיילה לביא ז"ל, וגם את חנה בן-כוכב, תבדל"א, שסייעו לו להתקבל למכינה בגבעת-שמואל. עם זאת, בהיותו "שובב גדול" הגיע לא פעם למנהל המיתולוגי, אריה ספיר, וגם זאת הוא זוכר היטב. בהמשך למד במגמה ריאלית (ומחשבים) בישיבת כפר הרא"ה. התגייס לקורס טיס, עף אחרי זמן קצר והגיע לצנחנים. הוא סיים קורס מכי"ם וקורס קצינים ושובץ כמפקד מחלקה (מ"מ).

אלדן מידן בטקס קבלת דרגת סא"ל (מיל). מימין: אלוף גרשון הכהן. משמאל: זהבה מידן.

המשך בעמ' 8 »

מי גר אצל מי/ המשך מעמ' 3 »

כשני שלישים - צריך "לעשות משהו"? האם אין בכך סוג של פטרונות? ואולי בכלל ראוי לתת לתהליך הטבעי לקבוע בעצמו את הכיוון הדמוגראפי של שכונת הרצוג? שהרי בכל זאת מתפתח כאן מארג חברתי מעניין. גם רב הקהילה, אברהם וסרמן, אמר בראיון לביטאון זה, בעבר, כי הוא רואה במעגל החילוני שסביב בית הכנסת - שיקורב או יתקרב - את המאגר שישלים אט אט את התמעטות החברים הוותיקים. להערכתי, השאלות הללו לא עלו במוסדות בית הכנסת שלנו. יתכן שיש מקום לצוות חשיבה בנושא, אפילו אם אין בכוחו להשפיע על התהליך. נדמה לי שכולנו רוצים שכנות טובה. חברי הוועדה יצטרכו לשאול עצמם שאלות נכבדות והעיקרית שבהן: מדוע הנושא לא עלה עד כה על הפרק? האם רצוי להזמין את השכנים החדשים למפגש מאורגן עם אנשי הקהילה? האם לפנות לכל אחד מהם בנפרד או להזמין את כולם יחד, כדי שבהזדמנות זו יכירו גם האחד את השני? או שמא לא להתערב כלל. אכן שאלות לא קלות שדורשות תשובות לא פשוטות.

יוסף ארגמן

תצאו בחוץ/ המשך מעמ' 3 »

אנו דוגלים הרי בקירוב לבבות ורוצים להביא לבית הכנסת קהל יעד שאיננו שומר מצוות. ויש בידינו "קבלות" אין ספור לתודה ולהערכה לקהילתנו על כך. אין לי ספק, שהכנה מוקדמת והשגחה ראויה ימנעו את התופעות הלא רצויות שצוינו קודם. אולם קיימת גם אפשרות אחרת, והיא: לדחות כל אורח המבקש לקיים אירוע בהיכלנו. אפשר שלא לאשר כלל אירועי חוץ ולהציע לבעל השמחה מקומות אחרים. בדרך זו ניתן "לפתור בעיות" הצצות ועולות מדי פעם, וגם לכך יש הרבה דוגמאות ב"מחסנית". לדוגמה: חברים קבועים, "בעלי מניה", מקופחים לעתים, משום שנמנעת מהם עלייה לתורה עקב "עומס יתר" בשל כיבודים לאורחים. כך נפגעים גם בני משפחה קרובים של החברים הבאים להתארח בשבתות עם ילדיהם. אכן, הצפיפות בעליות גורמת לטרחה דציבורא. ייתכן שבכלל עדיף לנו להסתגר בד' אמותינו.

בטוחני כי ציבור החברים, המועצה וההנהלה הנבחרת יֵדעו איזו מן האפשרויות טובה וראויה לנו יותר.

דור הולך ודור בא

- חנה בן-כוכב -

בחודש האחרון נסגרו בקהילתנו שני בתים: בית משפחת יונה ואיילה לביא ז"ל ובית משפחת יוסף ועטרה רבינוביץ' ז"ל. שתי המשפחות היו מהוותיקות והפעילות בחיי הקהילה. ילדיהם גדלו בינינו - בגני הילדים, בביה"ס "אמונים" ובתנועת "בני-עקיבא", ברוח ערכי הציונות הדתית, ובבגרותם הלכו בדרך הישר והטוב בכל תחומי החיים במדינה וברחבי הארץ. ד"ר יונה צבי לביא נולד ב-1930 בהמבורג שבגרמניה. בגיל שש עלה לארץ עם משפחתו. בילדותו התגורר בתל אביב (רחוב דיזנגוף) ולמד בבתי הספר "מוריה" ו"בילו". עוד לפני קום המדינה היה פעיל בהגנה ובפלמ"ח. במלחמת העצמאות שרת כחובש בחטיבת "הראל" והשתתף עמה בפריצת הדרך לירושלים. לאחר המלחמה למד בטכניון הנדסת חשמל. בסיום הלימודים נסע לארה"ב למספר שנים לעבודה ולהמשך לימודים לתואר שני ודוקטורט. בשנת 1959 חזר לארץ ונשא את איילה. כבר במהלך ה'שבע ברכות' הם טסו חזרה לארה"ב. כשחזרו לארץ ב-1966 התגוררו בבני ברק. בשנת 1971 עברו לרמת גן. במהלך השנים עבד יונה בארץ בחברות שונות: כור, המכון לפריון העבודה והייצור והתעשייה האווירית. כמו כן הוא לימד הנדסת תוכנה/מערכות במכון לב בירושלים. יונה היה מראשוני תעשיית המחשוב ונחשב אחד ממובילי התחום של הנדסת מערכות ממוחשבות בארץ ובעולם. הוא היה חבר פעיל בקהילת "גבורת מרדכי": חבר הנהלה ועוד. היה מהתומכים והדוחפים להבאת רב לקהילה ואף הקים והפעיל את ספריית העיון בביהכ"נ. איילה לביא נולדה בירושלים ב-1936. בגיל שנה עברה עם משפחתה לשכונת זיכרון-מאיר בבני ברק, שם גדלה והתחנכה ("משואות" ו"תיכון בני ברק"). כמו כן הייתה פעילה בבני עקיבא (שבט "איתנים"). לאחר סיום הלימודים שירתה בשירות לאומי בעיירה חצור. למדה לתואר ראשון בגיאוגרפיה באוניברסיטה העברית בירושלים ומיד לאחר החתונה נסעה, כאמור, עם בעלה הטרי לארה"ב, שם עסקה בהוראה. בשובם התגוררו, כמוזכר, בבני ברק. בשנת 1971 עברו לרמת גן. איילה לימדה בבתי ספר "בית צעירות מזרחי" ובית הספר "אמונים" בגבעתיים. איילה הייתה מחלוצות הוראת המחשבים

יונה ואיילה לביא ז"ל, לאחר החתונה

לילדים. בגיל 60 יצאה לפנסיה מוקדמת. אחר כך המשיכה לעסוק בתחום החינוך ולימדה מחשבים בהתנדבות בבתי אבות. הייתה חובבת תרבות מכול סוג: הצגות, קונצרטים, תערוכות וכו' ואף אהבה לטייל בארץ ובחו"ל. יהי זכרם ברוך. במקביל - דור חדש בא והשתלב היטב בקהילה. חברות וחברים צעירים קיבלו על עצמם את מילוי התפקידים לקיום מוסדות הקהילה, וילדיהם משמחים לב כולנו.

על משפ' יוסי ועטרה רבינוביץ ז"ל בגיליון הבא

"כולה עונג"

שבת קהילה בפוריה

כ-60 משפחות מחברי הקהילה בילו שבת משותפת (פרשת נשא) בפוריה, שמעל טבריה. האירוע החל כבר בבוקר יום שישי. האוטובוס שיצא מרחוב הרצוג התמלא עד אפס מקום. חברים אחרים בחרו להגיע ליעד ברכבם הפרטי. על כיסא המדריך באוטובוס ישבה חנה בן-כוכב. באמתחתה היו דפי רשימות ודיסקים. היעד הראשון היה מוזיאון ראלי בקיסריה. בדרך כבר שמעו החברים מפי חנה מידע על קיסריה ועל המוזיאון, בלוויית שירי מולדת מתאימים. האוטובוס חלף בעפולה והתענכים. החברים נהנו ממראות עמק יזרעאל, עד הגיעם לקבוצת כנרת. כאן הצטרף לקבוצה המדריך "האגדי" עמירם, יליד קבוצת כנרת, דמות אותנטית וידענית שריתקה את החברים. עמירם הוביל את הקבוצה בחורשת האקליפטוס של דגניה ואחר כך - בבית הקברות המיתולוגי של כנרת. כעדות ממקור ראשון הוא תיאר את ההשראה לשירי נעמי שמר. עם ההגעה

המשך בעמ' 8 »

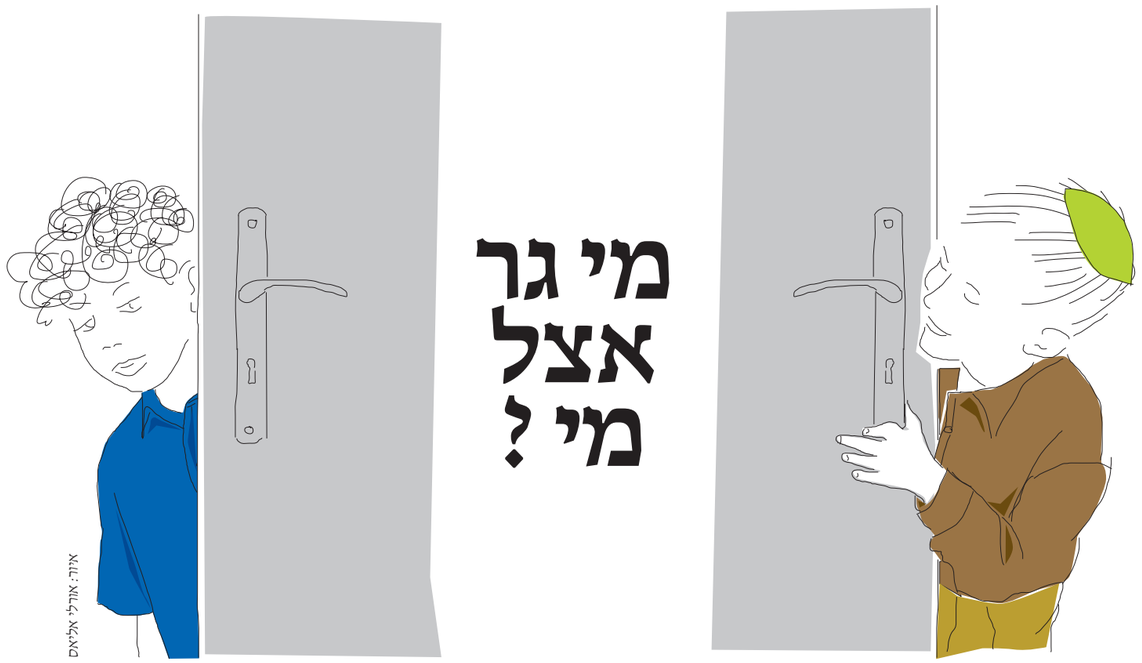

מי גר אצל מי?

אייר: אורלי אליאס

האם שכונת הרצוג יכולה להיקרא עדיין שכונה דתית? על פי סקר אקראי התשובה חיובית: כשני שלישים מדיירי ליבת השכונה הם שומרי מצוות. האם זו קביעה פטרונית או שמא היא נושא לדיון לגיטימי במוסדות בית הכנסת?

בראשית שנות ה-60', כאשר החלה חברת משה"ב במכירת דירות בשיכון הרצוג, הופיעו בחוזה הרכישה שני סעיפים (13 ו-20) שעסקו בסוג של מחויבות לכלל. המשמעות: הקונה ממשה"ב - אם יחליט בשלב מסוים למכור את הדירה - יהיה חייב למכור רק לשומרי מצוות. אחד הסעיפים דיבר באופן ברור על מחויבות הדיירים לשמור שבת. יש ותיקים הטוענים כי הייתה גם "ועדת קבלה בלתי מורגשת". הסיבה ברורה: החברה המשכנת רצתה להבטיח לרוכשים הדתיים כי השיכון ישמור על אופיו גם בעתיד לבוא.

ניתן להניח כי הסעיפים המיוחדים - על אף שלא כל כך התיישרו עם החוק - התבססו הלכתית גם על דברי הרמב"ם המופיעים ב"משנה תורה" (הלכות שכנים י"ב, ד') בזו הלשון: "אחד מן האחין או מן השותפין שמכר חלקו לאחר, מסלקין את הלוקח ונותנין לו האחין או שאר השותפין דמים שנתן - והולך. כדי שלא ייכנס זר ביניהן". הסעיף המגביל נשמר לאורך עשרות שנים ככתבו וכרוחו. אבל בעשור האחרון הוא הולך והופך אט אט לזיכרון היסטורי. גם החברה המשכנת לא יכלה עוד להטיל את פיקוחה. חברים נפטרו, אחרים הזדקנו ועברו לבתי אבות, היו שהעתיקו את משכנם סמוך לילדים, ולא מעטים ששיפרו את מצבם הכלכלי עברו לבתים פרטיים בשכונות הסמוכות. גם את הדירות להשכרה לא תמיד הקפידו להשכיר לדתיים בלבד. שיבוש הקוד השכונתי לא נבע, כמובן, מרוע לב או מזדון. מחירי הדירות פשוט לא אפשרו למכור רק לזוגות דתיים. התוצאה היא שכיום ליבת שכונת הרצוג היא סוג של שיכון מנומר. יש בו לא מעט משפחות חילוניות שאינן משתתפות בחיי הקהילה. הדיירים החדשים אינם אחידים בכל הקשור ביחסם לדת ולמסורת. יש המכבדים את רוח השכונה הוותיקה, יש המכבדים פחות ויש שאינם מתחשבים כלל. לצערנו, יש בודדים שאף שואפים "לחלן" את השכונה. השאלה הנשאלת, כמעט בחשאי, היא: האם הציבור הדתי הוותיק - המונה על פי בדיקה אקראית

המשך בעמ' 6 »

תצאו בחוץ?

הנוהל על פיו בעלי שמחה מבחוץ מגישים כיבוד דווקא ברחבת הזיכרון של בית הכנסת, איננו מכובד. לטעמי, יש בו אף קורטוב של זלזול

- יעקב אברך -

אומרים שהתברכנו במידת הכנסת אורחים ובקיום אירועים לאורך שנים לשביעות רצון החברים והאורחים מבחוץ. האם אכן כך? לדעתי, התשובה חיובית אבל יש בה גם סייגים. הנה, למשל, הסיפור הבא: על פי הנוהל הקיים - והמתבצע כלשונו זה שנים - משפחה הבוחרת לציין אצלנו אירוע בכיבוד קל לקידוש של שבת - נענית ברצון. מאפשרים לבעלי השמחה לעשות "פריסה" באתר ההנצחה. כל עוד מזג האוויר נאה וידידותי - אין בעיה. אבל, כאשר בחוץ גשם, או שרב, או רוחות - מותר למשפחה, על פי הנוהל, לפרוס את הכיבוד במבואת בית הכנסת לזמן קצר. זאת, בנוכחות אב הבית, שתפקידו לשמור ולהשגיח וגם לדאוג לפינוי מהיר. לדעתי - ויש לי שותפים לדעה - יש לשנות את הנוהל ולקבל החלטה שהכיבוד יוגש לאורחי המשפחה רק למטה, במבואה, ולא ברחבת אתר ההנצחה, כי התנאים שם אינם ראויים. הנוהל הקיים איננו מכבד אותנו ובעיקר את האורחים. לדעתי, יש בו קורטוב של זלזול בבעלי השמחה. והרי אנחנו מעוניינים לארח, לכבד ולקרב משפחות, הן לתפילה, הן בעליות והן בקידושים שלאחר התפילה.

אני מציע לדחות על הסף את הטיעון השגור, שמא בירידה למטה למבואה יהיה חילול שבת ושמא יהיו טלפונים, צילומים, עישון ולבוש שאינו הולם.

המשך בעמ' 6 »